

ISSN 2227-2844

ВІСНИК

**ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

№ 7 (296) ЖОВТЕНЬ

2015

ВІСНИК

ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

№ 7 (296) жовтень 2015

Частина I

За матеріалами

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Національно-патріотичне виховання дітей і молоді
в контексті ствердження суб'єктності української держави»*

Засновано в лютому 1997 року (27)

Свідоцтво про реєстрацію:

серія КВ № 14441-3412ПР,

видане Міністерством юстиції України 14.08.2008 р.

Збірник наукових праць внесено до переліку

наукових фахових видань України

(педагогічні науки)

Наказ Міністерства освіти і науки України № 793 від 04.07.2014 р.

Журнал включено до переліку видань реферативної бази даних

«Україніка наукова» (угода про інформаційну співпрацю

№ 30-05 від 30.03.2005 р.)

Рекомендовано до друку на засіданні вченої ради

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка

(протокол № 3 від 30 жовтня 2015 року)

Виходить двічі на місяць

Засновник і видавець –
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор – доктор педагогічних наук, професор **Курило В. С.**

Заступник головного редактора –

доктор педагогічних наук, професор **Савченко С. В.**

Випускаючі редактори –

доктор історичних наук, професор **Михальський І. С.,**

доктор медичних наук, професор **Виноградов О. А.,**

доктор біологічних наук, професор **Іванюра І. О.,**

доктор філологічних наук, професор **Галич О. А.,**

доктор філологічних наук, професор **Глуховцева К. Д.,**

кандидат філологічних наук, професор **Пінчук Т. С.,**

доктор філологічних наук, професор **Дмитренко В. І.,**

доктор педагогічних наук, професор **Харченко С. Я.**

Редакційна колегія серії „Педагогічні науки”:

доктор педагогічних наук, професор **Ваховський Л. Ц.,**

доктор педагогічних наук, професор **Гавриш Н. В.,**

доктор педагогічних наук, професор **Докучаєва В. В.,**

доктор педагогічних наук, професор **Лобода С. М.,**

доктор педагогічних наук, професор **Караман О. Л.,**

доктор педагогічних наук, професор **Сташевська І. О.,**

доктор педагогічних наук, професор **Хриков Є. М.,**

доктор педагогічних наук, професор **Чернуха Н. М.**

Редакційні вимоги

до технічного оформлення статей

Редколегія «Вісника» приймає статті обсягом 4 – 5 сторінок через 1 інтервал, повністю підготовлених до друку. Статті подаються надрукованими на папері в одному примірнику з додатком диска. Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word (*.doc, *.rtf) шрифтом № 12 (Times New Roman) на папері формату А-4; усі поля (верхнє, нижнє, правє й лівє) — 3,8 см ; верхній колонтитул — 1,25 см , нижній — 3,2 см .

У верхньому колонтитулі зазначається: Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № ** (***) , 2012.

Статті у «Віснику» повинні бути розміщені за рубриками.

Інформація про УДК розташовується у верхньому лівому кутку без відступів (шрифт нежирний). Ініціали і прізвище автора вказуються в лівому верхньому кутку (через рядок від УДК) з відступом 1,5 см (відступ першого рядка), шрифт жирний. Назва статті друкується через рядок великими літерами (шрифт жирний).

Зміст статті викладається за планом: постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми та на які спирається автор; виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується ця стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з певним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з цього дослідження й перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Усі перелічені елементи повинні бути стилістично представлені в тексті, але графічно виділяти їх не треба.

Посилання на цитовані джерела подаються в квадратних дужках після цитати. Перша цифра — номер джерела в списку літератури, який додається до статті, друга – номер сторінки, наприклад: [1, с. 21] або [1, с. 21; 2, с. 13 – 14]. Бібліографія і при необхідності примітки подаються в кінці статті після слова «Список використаної літератури» або після слів «Список використаної літератури і примітки» (без двокрапки) у порядку цитування й оформляються відповідно до загальноприйнятих бібліографічних вимог. Бібліографічні джерела подаються підряд, без відокремлення абзацем; ім'я автора праці (або перше слово її назви) виділяється жирним шрифтом.

Статтю закінчують 3 анотації обсягом 15 рядків (українською, російською) та 22 рядки (англійською) мовами із зазначенням прізвища, ім'я та по-батькові автора, назви статті та ключовими словами (3 – 5 термінів).

Стаття повинна супроводжуватися рецензією провідного фахівця (доктора, професора).

На окремому аркуші подається довідка про автора: (прізвище, ім'я, по батькові; місце роботи, посада, звання, учений ступінь; адреса навчального закладу, кафедри; домашня адреса; номери телефонів (службовий, домашній, мобільний).

© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015

Key words: national-patriotic education, concept, ethnic policy, the Ukrainian state.

Стаття надійшла до редакції 21.09.2015 р.

Прийнято до друку 30.10.2015 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Караман О. Л.

УДК 378.011.3–051:17.022.1

С. М. Безбородих

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИЙ ПЕДАГОГ – НОСІЙ ПАТРІОТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ

На сучасному етапі української держави в умовах війни варто приділяти належну увагу саме національно-патріотичному вихованню молоді, адже любов до Батьківщини, відданість їй і своєму народу є основою становлення громадянина правового демократичного суспільства, який здатний брати активну участь у розбудові суверенної незалежної держави. Політичні перетворення, що відбуваються в Україні, актуалізують проблему національно-патріотичного виховання майбутніх педагогів та ціннісного ставлення, розуміння своєї ролі, активної участі у суспільному житті української держави.

Людина не може бути громадянином без любові до Батьківщини, готовності примножувати її багатства, оберігати честь і славу, а за необхідності – віддати життя за її свободу і незалежність. Патріотизм охоплює емоційно-моральне, дієве ставлення до себе, інших людей, до рідної землі, своєї нації, матеріальних і духовних надбань суспільства.

Патріотичні почуття конкурентоспроможного педагога засновуються на їх інтересі до найближчого оточення (сім'ї, батьківського дому, рідного міста, села), яке вони бачать щодня, вважають своїм, рідним, нерозривно пов'язаним з ними.

Ідея національно-патріотичного виховання особистості втілена в державних документах, зокрема в Законі України «Про освіту», Державній національній програмі «Освіта (Україна XXI століття)», Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, у Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (2015), Концепції Загальнодержавної цільової програми патріотичного виховання громадян на 2013-2017 рр.

Першооснови патріотичного виховання були закладені ще в народній педагогіці – в легендах, казках, міфах, літописах, прислів'ях.

Проблеми патріотизму, національних цінностей та особливості їх формування відображені в працях І. Звереві, В. Ковалю, Л. Костенку,

В. Креміня, А. Москальової, П. Онищука, В. Раєвської, О. Сухомлинської та ін.

Ми погоджуємося з думкою В. Сухомлинського, який зазначав, що патріотичне виховання – це сфера духовного життя, яка проникає в усе, що пізнає, робить, до чого прагне, що любить і ненавидить людина, яка формується [6, с. 207]. Кінцевою метою патріотичного виховання є формування патріотизму, підґрунтям якого виступає усвідомлення родових зв'язків, обрядів, звичаїв.

У дослідженнях А. Макаренка визначені основні риси майбутнього патріота: воля, мужність, цілеспрямованість, почуття власної гідності, гордості за свій народ, честь. Усі найважливіші цінності педагог поєднує загальним поняттям «людська культура», в яку, на його думку, неодмінно повинні ввійти освіченість, дисципліна, почуття обов'язку, ввічливість, доброта, вміння володіти собою, впливати на інших, вміння бути веселим, здатним боротися, будувати, жити й любити, бути щасливим [7].

Заслуговує на увагу слушне зауваження В. Гнатюка, який серед характерних ознак патріотизму визначає розуміння і сприйняття української ідеї, сприяння розбудові державної незалежності, засвоєння національних цінностей: української культури, мови, прищеплення шанобливого ставлення до історичної пам'яті тощо [2].

Теоретичні засади національного виховання закладено у дослідженнях українських вчених, психологів та педагогів М. Боришевського, Д. Віконської, І. Сікорського, Б. Цимбалістого, Я. Яреми та ін.

Національно-патріотичне виховання на традиціях українського народу розглядають у своїх працях багато сучасних педагогів, такі як Ю. Бондаренко, В. Довбищенко, П. Ігнатенко, О. Онищук, Б. Ступарик, О. Ярмоленко та ін.

Головною домінантою національно-патріотичного виховання молоді є формування в особистості ціннісного ставлення до навколишньої дійсності та самої себе, активної за формою та моральної за змістом життєвої позиції [4].

Більшістю науковців розглянуті різні аспекти проблеми національно-патріотичного виховання молоді, але відкритим залишається питання формування патріотичних цінностей майбутнього конкурентоспроможного педагога.

Отже, особливого значення набуває розвиток національно-патріотичного виховання майбутнього конкурентоспроможного педагога. Національно-патріотичне виховання майбутніх педагогів в умовах війни та інформаційної агресії відіграє особливу роль у становленні конкурентоспроможного педагога як носія патріотичних цінностей.

Тому метою статті є розгляд проблеми національно-патріотичного виховання майбутнього конкурентоспроможного педагога як носія патріотичних цінностей.

Наша держава сповідує європейські цінності, тому національно-патріотичне виховання має бути спрямоване на формування у молоді національної свідомості, любові до України, турботи про свій народ, вміння цивілізованим шляхом відстоювати права й свободи, сприяти громадянському миру тощо. Майбутньому патріотичному педагогові притаманні висока національна самосвідомість, готовність до виконання громадянського та конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, незалежності та цілісності України, утвердження національного суверенітету держави.

У процесі навчання та виховання майбутніх конкурентоспроможних педагогів формуються суб'єктивні цінності, відбувається процес засвоєння відповідних цінностей, важливе місце серед яких належить патріотичним.

Патріотичні цінності конкурентоспроможного педагога є соціальними утвореннями, тому процес їх засвоєння досить тривалий, цілеспрямований, системний. Розвиток патріотичних цінностей передбачає становлення національної свідомості, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу.

Виходячи з цього, можна сказати, що цінності мотивують поведінку людей, і про патріотичні цінності моральних почуттів і рис поведінки можна судити на основі об'єктивних наслідків та вчинків.

Відомо, що основні риси громадянина формуються в молодому віці під впливом загальнонародних цінностей, у взаємодії особистості з суспільством, яке на кожному етапі репрезентують родина, школа та різноманітні колективи [1, с. 170].

Справжній патріот любить Батьківщину, не відвертаючись від неї через те, що їй нічим заплатити йому за це і що її народ не досяг рівня культури характерної для європейських суспільств. А головне – патріот не обмежується пасивною любов'ю до рідного краю, він активно працює для свого народу. Його добробуту, розбудови культури й господарства. Він захищає честь своєї держави, примножує її багатства [5, с. 246].

На наш погляд, патріотизм як моральна якість має інтегральний зміст. З огляду на це в навчально-виховній роботі ВНЗ необхідно поєднувати ознайомлення студентів з явищами суспільного життя, народознавством, засобами народного мистецтва, з національними та державними святами. У зв'язку з цим, пропонуємо враховувати основні напрями національно-патріотичного виховання:

- формування уявлень про сім'ю, родину, рід і родовід;
- краєзнавство;
- ознайомлення з явищами суспільного життя;
- формування знань про історію держави, державні символи;
- ознайомлення з традиціями і культурою свого народу;
- формування знань про людство.

Важливе значення має поступове усвідомлення, що моральний аспект патріотизму полягає і в розвитку національної економіки (це нові

робочі місця, заробітна плата працівникам, доходи бюджету, раціональне використання яких робить життя у рідній країні достойним), і в підтримці національного виробника, і в економічній тощо.

В основі формування патріотичних цінностей лежить любов до Батьківщини, відданість їй, активна праця, що спрямована на примноження трудових традицій, звичаїв нашого народу; шанобливе ставлення до історичних пам'яток, прагнення до зміцнення честі та гідності своєї держави; повага і любов до землі-годувальниці, материнської мови, до батька, матері, дідуся, свого народу та роду; знання Конституції, прав і обов'язків громадян України, повага та дотримання народних символів і національної символіки, родинних звичаїв, обрядів, державного Герба, Прапора, Гімну; дбайливе ставлення до природних багатств України, до природи свого краю; пізнання й усвідомлення перлин національного фольклору (думи, пісні, скоромовки, прислів'я тощо), у якому відображений культурно-історичний, мистецький шлях народу.

На нашу думку, у професійній підготовці майбутнього конкурентоспроможного педагога доцільним у напрямку національно-патріотичного виховання є використання герменевтичних педагогічних технологій.

А. Закірова підкреслює, що величезний об'єм інформації, який педагог змушений переробляти, з одного боку, сприяє раціоналізації навчання, а, з іншого, гальмує розвиток гуманітарної свідомості оскільки знижена рефлексивна діяльність при переробці великої кількості інформації. Звернення до педагогічної герменевтики дає можливість осмислити історичні та педагогічні факти відходячи від стереотипів і спираючись не тільки на раціонально-логічні основи, а й емоційно-почуттєвий досвід, звертаючись до мистецтва, релігії, народних традицій тощо. Педагогічна герменевтика, з точки зору А. Закірової, захищає традиційні гуманітарні цінності, бо через механізм інтерпретації різних текстів впливає на свідомість педагога та сприяє формуванню професійної свідомості та світорозуміння, а також практичної сфери – вміння прогнозувати, моделювати, спілкуватися, діагностувати тощо [3].

До ефективних методів і форм організації національно-патріотичного виховання майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки, визначених нами, будемо відносити: екскурсії вулицями рідного міста, до історичних пам'яток, визначних місць; бесіди з цікавими людьми; узагальнюючі бесіди; розгляд ілюстративних матеріалів; читання та інсценування творів художньої літератури та ін.

Важливим напрямом національно-патріотичного виховання є прилучення до народознавства – вивчення культури, побуту, звичаїв рідного народу. У зв'язку з цим майбутні педагоги ознайомлюються з культурними і матеріальними цінностями родини і народу, розуміють зв'язок людини з минулими і майбутніми поколіннями, усвідомлюють смисл життя, мають інтерес до родинних і народних традицій.

Питаннями застосування народознавства для формування особистості майбутнього фахівця займалися Т. Воропаєва, С. Гончаренко, Т. Дем'янюк, Ю. Мальований, В. Павленко, В. Чорнобай та ін.

Значну роль у національно-патріотичному вихованні майбутніх педагогів відіграють народні традиції – досвід, звичаї, погляди, смаки, норми поведінки, що склалися історично і передаються з покоління в покоління.

З традиціями тісно пов'язані народні звичаї – усталені правила поведінки.

Прилучаючись до народознавства, студенти поступово утверджуватимуться у думці, що кожен народ, у тому числі й український, має звичаї, які є спільними для всіх людей. Пізнаючи традиції, народну мудрість, народну творчість (пісні, казки, прислів'я, приказки, ігри, загадки тощо), розширюючи уявлення про народні промисли (вишивка, петриківський розпис, яворівська іграшка), вони поступово отримують більш-менш цілісне уявлення про втілену в художній і предметній творчості своєрідність українського народу.

Головним завданням національно-патріотичного виховання майбутніх педагогів є формування основ національної самосвідомості – відчуття належності до певної нації, яка виявляється в етнічному самовизначенні (віднесенні себе до певної етнічної групи).

Якщо говорити про національну самосвідомість, то це «особливий динамічний складник самосвідомості особистості, який включає в себе усвідомлення індивідом своєї національної належності, специфічних рис власної нації, відмінних від інших, її історичного минулого, а також відношення до цінностей, які нація напрацювала в процесі свого розвитку. У національній самосвідомості, окрім цього, зафіксовані бачення національних інтересів та майбутнього власної нації» [8].

Основою національної самосвідомості є національні почуття – комплекс емоцій, які фіксують суб'єктивне ставлення людей до своєї нації, її потреб і норм життя, а також до інших народів. Важливо, щоб сформовані національні почуття, елементи національної свідомості мали моральну спрямованість.

Таким чином, у майбутнього педагога формуються справжні патріотичні почуття, які допомагають усвідомити, що патріотизм є благородною пристрастю людини, він не має нічого спільного з національним егоїзмом.

Проаналізувавши усе вищезазначене, можна зробити висновок, що національно-патріотичне виховання є пріоритетним напрямом виховання майбутнього конкурентоспроможного педагога, здатного брати активну участь у розбудові суверенної незалежної держави.

Слушно зауважити, що патріотизм є однією з найпотужніших духовних сил кожної людини, суспільства в цілому.

Подальші дослідження необхідно спрямувати на розробку моделі формування патріотичних цінностей майбутнього конкурентоспроможного педагога.

Список використаної літератури

1. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих начальних закладів / О. І. Вишневський. – Дрогобич: Коло, 2003. – 528 с. **2. Гнатюк В.** Управління системою національного виховання учнів початкових класів / В. Гнатюк // Початкова школа. – 2000. – №4. – С. 1 – 3. **3. Закирова А. Ф.** Теоретические основы педагогической герменевтики: Монография / А. Ф. Закирова. – Тюмень: Изд-во ТюмГУ, 2001. – 152 с. **4. Концепція** національно-патріотичного виховання молоді [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://petschool.at.ua/publ/vchitelju/konceptija_nacionalno_patriotichnogo_vikhovannja_molodi / 6-1-0-54. **5. Кухаренко П. М., Резнікова О. О.** Формування громадської позиції сучасної молоді / П. М. Кухаренко, О. О. Резнікова // Україна на зламі тисячоліть – 20 років незалежності (1991-2011): зб. наук. пр. / Редкол.: Кобець А. С. (відп. ред. та ін.) – Д.: Видавництво «Придніпров'я», 2011. – Вип. 3. – С. 169 – 174. **6. Ляшко Л.** Виховання патріотичних почуттів молодших школярів у творчій спадщині В. О. Сухомлинського / Л. Ляшко // Школа першого ступеня: теорія і практика: Зб. наук. пр. – Переяслав-Хмельницький, 2002. – Вип. 4. – С. 204 – 218. **7. Макаренко А. С.** Педагогические сочинения: в 8-ми т. / А. С. Макаренко; редкол.: М. И. Кондаков [и др.]. – М.: Педагогика, 1983. – Т.1. – 356 с. **8. Пустотін В.** Самосвідомість нації / В. Пустотін // Розбудова держави. – 1993. – № 3. – С. 27 – 29.

Безбородих С. М. Конкурентоспроможний педагог – носій патріотичних цінностей

Актуальність матеріалу, викладеного у статті, обумовлена політичними перетвореннями, що відбуваються в Україні, визначають проблему національно-патріотичного виховання майбутніх педагогів та ціннісного ставлення, розуміння своєї ролі, активної участі у суспільному житті української держави. Тому метою статті є розгляд проблеми національно-патріотичного виховання майбутнього конкурентоспроможного педагога як носія патріотичних цінностей. Патріотичні цінності конкурентоспроможного педагога є соціальними утвореннями, тому процес їх засвоєння досить тривалий, цілеспрямований, системний. Розвиток патріотичних цінностей передбачає становлення національної свідомості, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу. Встановлено, що національно-патріотичне виховання є пріоритетним напрямом виховання майбутнього конкурентоспроможного педагога, здатного брати активну участь у розбудові суверенної незалежної держави, а патріотизм є однією з найпотужніших духовних сил кожної людини, суспільства в цілому.

Ключові слова: конкурентоспроможний педагог, національно-патріотичне виховання, патріотичні цінності.

Безбородых С. Н. Конкурентоспособный педагог – носитель патриотических ценностей

Актуальность материала, изложенного в статье, обусловлена политическими преобразованиями, которые происходят в Украине, определяют проблему национально-патриотического воспитания будущих педагогов и ценностного отношения, понимание своей роли, активного участия в общественной жизни украинского государства. Поэтому целью статьи является рассмотрение проблемы национально-патриотического воспитания будущего конкурентоспособного педагога как носителя патриотических ценностей. Патриотические ценности конкурентоспособного педагога являются социальными образованиями, поэтому процесс их усвоения достаточно длительный, целенаправленный, системный. Развитие патриотических ценностей предполагает становление национального сознания, любви к Родине, заботы о благе своего народа. Установлено, что национально-патриотическое воспитание является приоритетным направлением воспитания будущего конкурентоспособного педагога, способного активно участвовать в развитии суверенного независимого государства, а патриотизм является одной из самых мощных духовных сил каждого человека, общества в целом.

Ключевые слова: конкурентоспособный педагог, национально-патриотическое воспитание, патриотические ценности.

Bezborodyh S. Competitive teacher is the carrier of patriotic values

The relevance of the material set out in the article, due to political transformations taking place in Ukraine, define the problem of national and patriotic education of future teachers and the value attitude, understanding their role, active participation in public life of the Ukrainian state. A person can not be a citizen without love of country, willingness to multiply her wealth, protect the honor and the glory, and if necessary give their lives for its freedom and independence. Patriotism covers emotional, moral, effective relationship to itself, others to their native land, their nation, material and spiritual heritage of society. The patriotic feelings are based on teacher interest in their immediate environment. Purpose of the article is to examine the national and patriotic education of future teacher as a competitive carrier patriotic values. Future patriotic teacher inherent high national consciousness, willingness to perform civil and constitutional obligation to protect national interests, independence and integrity of Ukraine, strengthening national sovereignty. Patriotic competitive teacher values social entities are, so the process of assimilation rather long, purposeful, systematic. Development patriotic values involves the formation of national consciousness, love of country, concern for the welfare of its people. Established that national and patriotic education is a priority of future competitive teacher, able to take an active part in building an independent state, and patriotism is one of the most powerful spiritual forces of every human society as a whole.

Key words: competitive teacher, national and patriotic education, patriotic values.

Стаття надійшла до редакції 25.09.2015 р.

Прийнято до друку 30.10.2015 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Савченко С. В.

УДК 37.012:37.017

Л. Л. Бутенко

РЕГІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД У ДОСЛІДЖЕННІ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ

Сьогодні жодна наукова стаття або публіцистичний матеріал соціогуманітарного характеру не оминає констатації факту складних політичних, економічних тощо умов розвитку нашої держави. Попри загальновідомий характер такої констатації необхідно ще раз відзначити складність процесів забезпечення досліджень проблем виховання учнівської та студентської молоді в умовах утвердження української ідентичності, анонсування децентралізації країни, превалювання патерналістської психології окремих верств населення, особливо на Сході України, зменшення ролі етнокультурних маркерів у сучасних процесах ідентичності, суперечливого перебігу інформаційного протистояння. Реаліями сьогодення виступають спекуляції та відкриті історичні фальсифікації щодо соціокультурної специфіки окремих регіонів України, спроби утвердження в масовій свідомості опозицій «Свій – Чужий», «Регіон – Центр», нав'язування, насамперед молоді, ідеологічних кліше щодо історії та сьогодення окремих регіонів України, зокрема Сходу та Півдня, «термінологічна гра» (масове використання термінів, значення яких для пересічних громадян достеменно невідоме).

Вимогою часу постає підвищення ролі регіональної гуманітаристики у дослідженні проблем виховання, вирішенні завдань громадянського, патріотичного виховання, позбавленні від політичних міфів, застарілих ідеологем, що доволі часто опосередковують реальний процес організації виховання на регіональному рівні.

У сучасній теорії та практиці виховання використовуються різні методологічні підходи: системний, синергетичний, аксіологічний, культурологічний, середовищний, герменевтичний, подієвий, партисипативний та інші підходи. Особливу увагу науковці приділяють регіональному підходу у дослідженні теорії та практики виховання.

Сучасні наукові розвідки репрезентують посилення уваги дослідників до регіонального виміру різних науково-педагогічних проблем. Так, методологічні засади регіонального підходу у дослідженні